

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 336/2022-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/2/2017-373 z 20. februára 2018 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Cdo/125/2018-406 z 27. novembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. februára 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť obe napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie, priznať jej finančné zadosťučinenie 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Manželstvo sťažovateľky bolo právoplatne rozvedené 19. októbra 2011. S bývalým manželom následne 30. novembra 2011 uzavrela dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v ktorej obaja potvrdili, že voči sebe uzavretím tejto dohody majú vyporiadaný celý hnutel'ný a nehnuteľný majetok, ktorý nadobudli počas manželstva. Žalobou doručenou 15. októbra 2014 Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) však sťažovateľka navrhla,

aby bola bývalému manželovi uložená povinnosť zaplatiť jej 38 836,88 eur spolu s úrokmi z vkladu, ktoré majú predstavovať jej podiel z finančných prostriedkov na vkladných knižkách.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 14C/358/2014-335 z 5. októbra 2016 uložil žalovanému zaplatiť sťažovateľke 8 335,39 eur. Keďže vyhodnotil, že sťažovateľka preukázala zostatok finančných prostriedkov v sume 16 670,78 eur na podnikateľskom účte žalovaného ku dňu zániku manželstva, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej polovicu predmetnej sumy. Vo zvyšnej časti okresný súd uzavrel, že sťažovateľka nepochybným a jednoznačným spôsobom nepreukázala, že by prostriedky v sumách 1 600 000 Sk a 740 000 Sk existovali aj ku dňu zániku BSM a že zároveň patria do ich BSM. Na druhej strane žalovaný výsluchom svedkov preukázal, že suma 1 600 000 Sk predstavovala pôžičku, resp. vklad do podnikania svedka ■■■■■■■■■■, a bola vrátená, a suma 740 000 Sk predstavovala dar od otca žalovaného. V súvislosti s výpoveďami týchto svedkov okresný súd síce konštatoval, že tieto sa môžu javiť ako účelové, avšak sťažovateľka žiadnym iným spôsobom nepreukázala, že tvrdenia týchto svedkov boli nepravdivé, resp. že týmito prostriedkami žalovaný ku dňu zániku BSM disponoval. Okresný súd taktiež poukázal na to, že do určitého obdobia disponovala svojím podnikateľským účtom výlučne sťažovateľka, ktorá z neho sama vyberala prostriedky a tieto vkladala na bežný účet žalovaného, a aj z pohybov na jednotlivých účtoch vyplýva, že prostriedky boli viacnásobne vyberané a vkladané, avšak sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočnosti, že ku dňu zániku BSM strán sporu existovali finančné prostriedky v sume 80 504,91 eur.

4. V podanom odvolaní sťažovateľka argumentovala, že pokiaľ ide o sumu 740 000 Sk, z predloženého súkromného účtu žalovaného vyplýva ku 30. novembru 2008 zostatok 546 255,26 Sk, pričom 4. decembra 2008 sestra žalovaného vrátila pôžičku na vyporiadanie jej BSM (230 000 Sk) a z tohto nového zostatku bola suma 740 000 Sk prevedená na vkladnú knižku. Uvedená suma preto nepochybne patrí do BSM a bolo potrebné ju vysporiadať. Suma 1 600 000 Sk vložená žalovaným na druhú vkladnú knižku pozostávala z 1 400 000 Sk, ktorú vybral žalovaný 23. októbra 2008 z podnikateľského účtu sťažovateľky a z 200 000 Sk, čo boli hotovostné prostriedky, ktoré mal žalovaný. Uvedená suma preto tiež predstavuje spoločné prostriedky a mala byť predmetom vysporiadania. Poukázala na závery prijaté súdnou praxou o tom, že výnosy z podnikania jedného z manželov patria do BSM.

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil prvoinštančný rozsudok. Stotožnil sa so skutkovými závermi okresného súdu a dodal, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že sporné vkladné knižky boli žalovaným založené, ako aj zrušené v čase existencie manželstva, resp. v čase existencie BSM. Pokiaľ by bol názor sťažovateľky správny, teda že finančné prostriedky vložené na vkladné knižky skutočne patrili do BSM, do BSM by patrili aj samotné vkladné knižky a výnosy z nich. Významnou je však skutočnosť, že uvedené vkladné knižky boli zrušené 30. decembra 2009 a k zániku manželstva došlo 19. októbra 2011. Vzhľadom na okolnosti, ako sú podnikateľská činnosť obidvoch strán konania, ich vlastné aktivity a plynutie času (takmer 2 roky od zrušenia vkladných knižiek do zániku manželstva a takmer 5 rokov do podania návrhu), treba prisvedčiť prvoinštančnému súdu v tom smere, že v konaní nebolo preukázané, aby žalovaný uvedenými finančnými prostriedkami ku dňu zániku BSM disponoval, resp. aby uvedené finančné prostriedky boli spotrebované samotným žalovaným, a teda neboli spotrebované v priebehu manželstva pre potreby rodiny.

6. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením dovolanie odmietol, keď konštatoval, že sťažovateľka v skutočnosti vyčítala odvolaciemu súdu, že na základe nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov (výsluchy svedkov týkajúce sa finančných prostriedkov na dvoch vkladných knižkách) dospel k chybným skutkovým záverom, ktoré spočívali v tom, že súdy nižšej inštancie považovali z vykonaného dokazovania za preukázané, že suma 1 600 000 Sk na jednej vkladnej knižke predstavovala pôžičku, resp. vklad do podnikania od svedka [REDAKOVANÉ], ktorému bola už vrátená, a že suma 740 000 Sk na druhej vkladnej knižke predstavovala dar od otca žalovaného. Namietaním nesprávnosti skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania však nie je možné odôvodniť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

III.

Argumentácia sťažovateľky

7. Podľa sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu tým, že všeobecné súdy na ňu nesprávne presunuli dôkazné bremeno ohľadom dokazovania skutočnosti, akým spôsobom bolo nakladané so sumou 1 600 000 Sk a so sumou 740 000 Sk zo strany bývalého manžela sťažovateľky. Nadväzne rekapituluje ňou preukázané skutočnosti o pohyboch na dotknutých účtoch.

8. Dôkazy produkované bývalým manželom sťažovateľka považuje za účelové a poukazuje na niektoré rozpory v svedeckých výpovediach otca žalovaného, ako aj jeho najlepšieho priateľa, [REDAKOVANÉ].

9. Sťažovateľka je toho názoru, že dostatočne listinnými a ďalšími dôkazmi preukázala, že jej bývalý manžel vložil v decembri 2008 na vkladné knižky spoločné prostriedky. V tejto súvislosti opakuje argumentáciu, ktorú už uviedla v odvolaní proti prvoinštančnému rozsudku okresného súdu.

10. Podľa sťažovateľky je neakceptovateľné a popierajúce základnú logiku dokazovania, aby mala dokazovať to, akým spôsobom jej manžel naložil so sumou 1 600 000 Sk a so sumou 740 000 Sk, a teda či tieto peňažné prostriedky bývalý manžel použil alebo nepoužil pre spoločné potreby rodiny, resp. kde sa nachádzali v čase zániku BSM.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

11. Dôvody ústavnej sťažnosti bez akýchkoľvek pochybností smerujú ku skutkovej stránke sporu sťažovateľky a jej bývalého manžela. Do popredia tu vystupuje predovšetkým spôsob, akým okresný súd a krajský súd hodnotili jednotlivé dôkazy a následne posúdili unesenie dôkazného bremena.

12. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú ústavné garancie obsiahnuté najmä v čl. 46 až čl. 50 ústavy, ústavný súd v zásade nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 230/2012, III. ÚS 373/2015).

13. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06).

14. Záver konajúceho všeobecného súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, ktorý v prejednávacom prípade primerane vysvetlí, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie označených práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne. Ústavnému súdu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie a iné), resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, keďže takýto postup ústavného súdu by bol nielen v rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012).

15. V predmetnej veci krajský súd podľa názoru ústavného súdu zrozumiteľne vysvetlil, prečo sa priklonil k dôkazom produkovaným žalovaným, a naopak, dôkazy predložené sťažovateľkou pri ustáľovaní skutkového základu nevyhodnotil ako relevantné. Krajský súd zdôraznil, že sťažovateľka preukazovala skutočnosti, ktoré sa udiali prevažne koncom roka 2008, ktoré žalovaný nepopieral a ktorých časový odstup od zániku BSM predstavoval 3 roky. Pritom hoci uvedené trojročné obdobie bolo z pohľadu stavu BSM k momentu jeho zániku rozhodujúce, dôkazne zostalo zo strany sťažovateľky neobjasnené. Skutkový záver okresného súdu (krajský súd sa s ním stotožnil), podľa ktorého sťažovateľka nepochybným a jednoznačným spôsobom nepreukázala, že by prostriedky v sumách 1 600 000 Sk a 740 000 Sk existovali aj ku dňu zániku BSM a že zároveň patria do ich BSM, sa preto nejaví ako arbitrárny. K jeho ústavnej udržateľnosti navyše prispievajú aj svedecké výpovede navrhnuté žalovaným, o ktorých okresný súd korektne poznamenal, že síce môžu byť účelové, avšak ich podstata (vysvetlenie pôvodu sporných prostriedkov) v konfrontácii so slabou výpovednou hodnotou dôkazov produkovaných sťažovateľkou, ktorá bola v pozícii žalobkyne (a teda na jej pleciach spočívala tomu zodpovedajúca časť dôkazného bremena), viedla k využitiu zásady voľného hodnotenia dôkazov okresným súdom i krajským súdom, ktoré vyústilo do neúspechu sťažovateľky v spore. Ústavný súd v popísaných okolnostiach zisťovania skutkového stavu veci nezistil signály zásahu do označených práv sťažovateľky, ktoré by boli spôsobilé viesť po prijatí jej ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie k vyhovujúcemu nálezu.

16. Argumentácia sťažovateľky, podľa ktorej je neakceptovateľné a popierajúce základnú logiku dokazovania, aby mala dokazovať to, akým spôsobom jej manžel naložil so spornými finančnými prostriedkami, opomína postavenie sťažovateľky ako žalobkyne, ktorá je primárne zodpovedná za unesenie dôkazného bremena, ako aj skutočnosť, že spoľahlivo dokázala preukázať iba fakty,

ku ktorým došlo tri roky pred momentom zániku BSM, ktorý je časovo rozhodujúci pre záver o majetkových podstatách podliehajúcich vyporiadaniu. Ani tejto námietke preto nemožno priznať dôvodnosť.

17. V časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu ako súdu odvolacieho je z uvedených dôvodov ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

IV.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

18. Zákonom ustanovenou náležitosťou ústavnej sťažnosti je podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde aj uvedenie konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd identifikovaným zásahom. Sťažovateľka za zásah označila uznesenie najvyššieho súdu, ktorým jej dovolanie bolo odmietnuté, v odôvodnení ústavnej sťažnosti však svoje výhrady a kritiku orientuje výlučne na odvolací rozsudok krajského súdu. Tieto námietky pritom nie sú automaticky prenositeľné na uznesenie najvyššieho súdu, pretože ten odmietol dovolanie pre absenciu vymedzenia právnej otázky relevantnej z pohľadu § 421 ods. 1 CSP, a tak sa meritórnymi dovolacími dôvodmi (identickými s dôvodmi ústavnej sťažnosti namierenými proti rozsudku krajského súdu) ani nezaoberal. Sťažovateľkina sťažnostná kritika tak vlastne ani nie je kritikou dôvodov, na ktorých je uznesenie najvyššieho súdu založené. Keďže teda sťažovateľka nesformulovala dôvody adresne orientované na odmietnutie jej dovolania najvyšším súdom, bolo potrebné v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde (výrok 2 tohto uznesenia).

19. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie finančného zadosťučinenia a na náhradu trov konania stratilo opodstatnenie, preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu